

CIŻBA (23) *sb f*

ciżba (22), **ciżdźba** (1) *LibMal*.

-ź- (21), -zdz- (1), -sz- (1).

sg N ciżba (10). ◊ *G* ciżby (4). ◊ *A* ciżbę (2). ◊ *I* ciżbą (2) [*w tym*: -ąm (1)]. ◊ *L* ciżbie (4). ◊ *pl N* ciżby (1).

Sł stp, Cn notuje, *Linde XVII w.*

Tłum, tłok; turba Mącz, Cn; celebritas, coarctatio, fluctus barbariae, frequentia hominum, stipatio hominum, unda Cn (23) : Xánt Ezopá ku lázni połał. Idź dowiedz sie co nalepiey/ Niemáźli tám ciżby wielkiey. *BierEz D3, D3v* [2 r.], P4; ale więtfiee gielki ij wolanijé/ ij ciżba byla w ludziech *OpecŻyw 132v; ForCnR E2v*; Item powyedzial ze włowiczu lyathofz wyarmark na łzwyethą Lucia pyącz zlotich vkradl wibyerayacz łkalyeth w czizdzbye lyudzi gdzie czo mogl *LibMal 1547/129; RejWiz 160, 164; RejFig Bb3, Cc7; Mącz 118b, 120d*; wćifnawfzy sie miedzy onę ciżbę ludzi/ dotknęła sie łzaty iego *RejPos 256v; StryjWjaz C, C3v*; A gdy fię ten porządek łpraw połtanowi/ niebędzie żadney ciżby áni miełżániny ná miełfcu ładowem [*nullae turbae erunt ad tribunal iudicis*] *ModrzBaz 90v; KochPs 20; SkarŻyw 372; KochMarsz 154; łtárał łye/ áby ná ten dzień co nawięcéy towarzyltwá/ y łlug/ łobie łpofobił/ które nieznácznie między ciżbą rozładził KochWz 138.*

W charakterystycznych połączeniach: ciżba ludu, ludzi (2); *ciżba wielka* (5).

Przen: Wielką ilość [czego] (1) : Włzego rodziału bydłá/ y dobytków ciżby/ Złotá/ łrébrá/ gromády piędędy bez liczby. *GosłCast 17.*

W funkcji przysłowka: »ciżbą« (1): *Confertim — Gęłto, czizbąm. Calep 237a.*

Synonimy: cieśń, ścisk, tłum.